

החוג ללשון העברית

ראש החוג ללשון עברית: ד"ר ורד סיידון
שעת קבלה: יום ב, 15:30 – 16:30 (בתיאום מראש)
מיקום: מבנה 809 (חדר 102)
vered.saydon@beitberl.ac.il | 09-7476474

סגל החוג: ד"ר אבי גבורה, ד"ר תמי יאיר, ד"ר ורד סיידון

תוכנית הלימודים בחוג ללשון העברית מיוסדת על הזיקה שבין חקר השפה ובין חקר התרבות והחברה. התוכנית פותחת לפני הלומד צוהר לענפי הבלשנות המודרנית ולתחומי מדע סוציו-לשוניים, ובה בשעה מקרבת אותו אל אוצרות התרבות של השפה העברית מתוך רצון לטפח ולהעשיר את לשונו, כלי העבודה העיקרי שלו. התוכנית מבקשת להעמיד מורים ללשון בעלי כושר הבעה, הבקיאים בחקר תורת הלשון לענפיה והמצויים היטב בנכסי התרבות של השפה העברית.

למי מיועדת התוכנית?

- לכל מי שרוצה להיות מורה ללשון עברית בבית הספר היסודי או העל יסודי, לרבות אקדמאים המבקשים להתמחות בהוראת הלשון העברית ולהפוך למורים ללשון, וכן מורים במקצועות אחרים החפצים להרחיב הסמכתם גם להוראת לשון עברית.
- למי שמבקש ללמד עברית כשפה שנייה, כגון הנחלת עברית לעולים חדשים.
- למי שמבקש ללמד עברית כשפה זרה במסגרת שליחות בחו"ל.
- לכל מי שידעית הלשון נדרשת לו לעיסוקים שאינם בתחום ההוראה: עריכת טקסט, תרגום, עיתונות, פרסום, עריכת דין וכדומה.

מטרות התוכנית ונושאי הלימוד

בחוג ללשון נלמדים תחומי הבלשנות המודרנית הכללית) פונולוגיה, מורפולוגיה, תחביר, סמנטיקה, פרגמטיקה, מילונאות) בד בבד עם שיעורים מתקדמים בתורת הלשון העברית לרבדיה ולסגנונותיה: לשון מקרא, לשון חז"ל, לשונות ימי הביניים ולשונות הספרות החדשה (השכלה ותחייה). מטרת הלימוד היא לפתח חשיבה דקדוקית וגישה בלשנית ולהקנות כלים יצירתיים לפתרון בעיות בהוראת הלשון. מטרה נוספת היא טיפוח המודעות הלשונית של הסטודנט ושיפור דרכי התקשורת שלו בכתב ובעל פה. אחדים מן השיעורים נושאים אופי פדגוגי ייחודי מתוך שהם מתמקדים בקשר עם הקהילה: הסטודנטים חוקרים נושאים בלשניים בזיקה לקבוצות מסוימות באוכלוסייה ותוך עבודה שיתופית עימן. החל משנת תשפ"ב כוללת התוכנית אף שיתופי פעולה אינטרדיסציפלינריים (בין-חוגיים) במטרה ליצור דיאלוג בין סטודנטים מתחומי התמחות שונים ולאפשר שילובים לימודיים מיוחדים.

מבנה תוכנית הלימודים

היקף הלימודים בחוג ללשון הוא 26 ש"ש. הלימודים כוללים:

- קורסי חובה בהיקף של 15 ש"ש.
- קורסי בחירה בהיקף של 9 ש"ש מדי שנה מוצעים בחוג ללשון 5-6 ש"ש קורסי בחירה, ואלה מתגוונים בחלקם אחת לשנה או שנתיים. מתוך כלל שיעורי הבחירה יש להשתתף לפחות ב-4 ש"ש מהיצע החוג ללשון. סטודנט שלא ילמד את כל 9 ש"ש בחירה בחוג ללשון, יוכל להירשם כרצונו לשיעורי ההעשרה הניתנים במכללה.
- סמינריון (חובה) בהיקף של 2 ש"ש.

החוג ללשון העברית: פירוט נושאי הלימוד וסדרם

שיעורי חובה

שם הקורס	היקף בש"ש	הערות
שנה א		
מבוא לבלשנות עברית (אסינכרוני)	1	פתוח לכל תלמידי המכללה
מבוא לסמנטיקה (אסינכרוני)	1	פתוח לכל תלמידי המכללה
הבעה והבנה למתמחים בלשון העברית	1	ציון עובר: 70
יסודות הדקדוק העברי (משולב)	2	ציון עובר: 70
יסודות התחביר העברי	2	ציון עובר: 70
שנה ב		
עיונים תחביריים וסמנטיים בלשון המקרא (סינכרוני)	1	תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי, יסודות התחביר העברי
תורת ההגה והצורות של לשון המקרא (משולב)	2	תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי
תחביר למתקדמים	1	תנאי קדם: יסודות התחביר העברי
היבטים מעשיים בהוראת התחביר והצורות	2	תנאי קדם: יסודות התחביר העברי
שנה ג		
מבוא לבלשנות כללית (אסינכרוני)	1	תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי, יסודות התחביר העברי
דקדוק לשון חז"ל (משולב)	1	תנאי קדם: תורת ההגה והצורות של לשון המקרא
סמינריון: עברית חדשה (משולב)	2	

שם הקורס	היקף בש"ש	הערות
סה"כ	17 ש"ש	15 ש"ש קורסי חובה + 2 ש"ש סמינריון

שיעורי בחירה

שם הקורס	היקף בש"ש	הערות
שנים א-ג		
שפה, חברה ותרבות (משולב)	1	פתוח לכל תלמידי המכללה. לא יינתן בתשפ"ד
תולדות הלשון העברית (אסינכרוני)	1	פתוח לכל תלמידי המכללה
קריאה מונחית בטקסטים עבריים מן המקורות (סינכרוני)	1	פתוח לכל תלמידי המכללה
שנים ב-ג		
סוגיות בחקר העברית הדבורה (משולב)	1	
מבוא לפרגמטיקה (משולב)	1	
היצע המכללה	5-3	
ניתן לבחור בכל קורס העשרה הניתן במכללה ופתוח לכלל הסטודנטים		

יש להירשם לפחות ל-4 ש"ש בחירה משיעורי החוג ללשון

חטיבות במסלולים -חינוך מיוחד, קידום נוער וחינוך בלתי פורמאלי
חינוך בלתי פורמאלי וקידום נוער – לימודי חטיבת לשון עברית בהיקף 13 ש"ש (ללא סמינריון):
קורסי חובה = 7 ש"ש

מבוא לבלשנות עברית (אסינכרוני) - 1 ש"ש
מבוא לסמנטיקה (אסינכרוני) - 1 ש"ש
יסודות הדקדוק העברי (משולב) - 2 ש"ש
יסודות התחביר העברי - 2 ש"ש
עיונים תחביריים וסמנטיים בלשון המקרא (סינכרוני) - 1 ש"ש (תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי, יסודות התחביר העברי)

קורסי בחירה מהיצע החוג ללשון = 6 ש"ש

חינוך מיוחד רב גילי – לימודי חטיבת לשון עברית בהיקף 15 ש"ש (ללא סמינריון):
קורסי חובה = 9 ש"ש

מבוא לבלשנות עברית (אסינכרוני) - 1 ש"ש
מבוא לסמנטיקה (אסינכרוני) - 1 ש"ש
הבעה והבנה למתמחים בלשון העברית – 1 ש"ש
יסודות הדקדוק העברי (משולב) - 2 ש"ש
יסודות התחביר העברי - 2 ש"ש
עיונים תחביריים וסמנטיים בלשון המקרא (סינכרוני) - 1 ש"ש (תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי, יסודות התחביר העברי)
מבוא לבלשנות כללית (אסינכרוני) – 1 ש"ש (תנאי קדם: יסודות הדקדוק העברי, יסודות התחביר העברי)

קורסי בחירה מהיצע החוג ללשון = 6 ש"ש